

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

прогнозна оцінка, ніж моделі, в яких використані 5-6 індикаторів. Так, дослідники МВФ для прогнозування загрози настання валютної кризи використовують модель, яка містить 5 змінних показників: ступінь завищення реального валютного курсу, розмір дефіциту за рахунками поточних операцій по відношенню до ВВП, темп зростання експорту, темп зростання резервів та відношення короткострокової зовнішньої заборгованості до резервів [3, с. 9]. Перші чотири показники показують зростання напруження між зовнішніми та внутрішніми завданнями, що призводить до краху валюти. П'ятий показник показує вразливість економіки на випадок раптової зміни спрямованості потоків капіталу.

Емпірична робота щодо систем раннього випередження є порівняльним нововведенням. Залишається значною проблемою виявлення події, які можуть спровокувати кризу, до яких належить взаємодія цілого ряду економічних, політичних і психологічних факторів.

Інші питання, які потребують подальшого вивчення, включають такі інституційні елементи, як міцність нормативно-правової основи, забезпечення належного корпоративного управління, ступінь лібералізації руху капіталу і стан змінних показників, що відображають політичні події. Отже система випереджувачих індикаторів може використовуватися для прогнозування криз, але вона не є панацеєю, як і більшість інших методів та моделей прогнозування.

Література

1. Гриняев С.Н., Фомин А.Н., Крюкова С.А., Макаренко Г.А. Методы прогнозирования сроков наступления финансово-экономических кризисов. Аналитический доклад. // Москва. – 2010. – 44 с.
2. Литвинова А. Большинство моделей не могут предсказать потрясения в российской экономике [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rbcdaily.ru/2010/11/25/focus/562949979211466>
3. Берг Э., Паттилло К. Задача прогнозирования экономических кризисов. // Вопросы экономики. – Вып. 22. МВФ, Вашингтон, округ Колумбия, – 18 с.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Берегова Т.А., викладач-стажист кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Сучасні харчові підприємства функціонують в досить складних умовах, пов'язаних із економічною та політичною нестабільністю, постійними змінами зовнішнього середовища, високим рівнем фінансових ризиків, які негативно впливають на їх діяльність. Тому, на сьогоднішній день особливої актуальності набувають питання, пов'язані з забезпеченням фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Головною метою фінансово-економічної безпеки підприємства є гарантування його фінансової стійкості та максимально ефективного функціонування в поточному періоді, а також високий потенціал розвитку в майбутньому.

Управління фінансово-економічною безпекою підприємства потребує виконання наступних завдань: визначення пріоритетних фінансових інтересів, що потребують захисту у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства; ідентифікація та прогнозування зовнішніх і внутрішніх загроз фінансово-економічним інтересам підприємства; виявлення та попередження кризових явищ; забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансово-економічним інтересам підприємства, розробка необхідних заходів та оцінка їхньої ефективності.

До основних етапів процесу управління фінансово-економічною безпекою

підприємства відносять наступні:

- розроблення системи фінансових інтересів підприємства, які потребують захисту в процесі функціонування підприємства;

- ідентифікація, аналіз та прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці підприємства та реалізації його фінансових інтересів (виокремлення множини загроз фінансовій безпеці підприємства, оцінювання ймовірностей їх виникнення, розрахунок розміру можливих збитків від реалізації потенційних або реальних загроз, а також дослідження чинників, які спричинили збитки);

- оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства (вибір критерію ефективності фінансово-економічної безпеки, який характеризує ступінь наближення підприємства до безпечного стану; побудова множини показників (індикаторів) фінансової безпеки; визначення порогових значень 224 показників (індикаторів); моніторинг вибраних показників і зіставлення їх фактичних значень із пороговими; визначення інтегрального рівня фінансової безпеки підприємства за обраними показниками);

- забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансовій безпеці підприємства. Розроблення комплексу заходів із забезпечення фінансової безпеки та рекомендацій щодо впровадження їх на практиці;

- бюджетне планування реалізації розробленого комплексу заходів із забезпечення фінансової безпеки підприємства;

- реалізація запланованих заходів у процесі здійснення господарської діяльності підприємства;

- контроль за ходом реалізації запланованих заходів щодо забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки підприємства;

- оперативне управління системою фінансової безпеки підприємства за допомогою механізму зворотного зв'язку, яке проявляється у коригуванні наявної або розробці нової системи заходів із забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки.

Існує безліч поглядів щодо структури механізму управління фінансово-економічною безпекою харчового підприємства. Найбільш системним є погляд, згідно якому до основних складових елементів механізму управління фінансовою безпекою відносять: об'єкти та суб'єкти управління, сукупність фінансових інтересів підприємства, функції, принципи та методи управління, організаційну структуру, нормативно-правове забезпечення, інформаційне забезпечення тощо. У такому розумінні механізм управління фінансовою безпекою підприємства являє собою єдність процесу управління і системи управління.

До основних методів механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства відносять наступні: інституційно-правові (запровадження моніторингу рівня економічної безпеки та її складових, зокрема фінансової безпеки; прогнозування загроз, ризиків та розробка заходів з їх нейтралізації тощо); адміністративні (формування організаційної структури управління фінансово-економічною безпекою; визначення повноважень та відповідальності посадових осіб, розпорядку роботи, порядку дій у тій чи іншій ситуації та ін.); економічні (оцінка рівня сучасності та продуктивності матеріально-технічної бази, пошук резервів її покращення тощо); організаційно-технологічні (впровадження на підприємстві міжнародних систем управління якістю); інформаційні (аналіз, облік комерційної інформації; створення надійної системи захисту інформації та каналів її проходження); соціально-психологічні (підбір кадрів з урахуванням психологічних характеристик працівників та ін.).

Фінансова діяльність суб'єктів господарювання пов'язана з багатьма ризиками. Фінансовий ризик є однією з найбільш складних категорій, що пов'язана зі здійсненням господарської діяльності, якій властива невизначеність настання фінансових втрат. Можна стверджувати, що фінансові ризики впливають на різні аспекти господарської діяльності суб'єкта господарювання, проте найбільш суттєво його вплив проявляється у двох напрямках: формування рівня прибутковості фінансової діяльності підприємства – ці два показники тісно взаємопов'язані і являють собою єдину систему «прибутковість – ризик»;

генерування прямої загрози банкрутства підприємства, оскільки фінансові втрати, пов'язані з цим ризиком, найбільш відчутні.

Показники, за допомогою яких можна оцінити фінансово-економічний стан підприємства, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Показники для визначення фінансово-економічного стану підприємства

Платоспроможність:	Ділова активність:
– коефіцієнт загальної ліквідності; – коефіцієнт термінової ліквідності; – коефіцієнт абсолютної ліквідності.	– оборотність активів; – оборотність товарно-матеріальних запасів; – середній термін оплати дебіторської заборгованості; – середній термін оплати кредиторської заборгованості.
Фінансова стійкість:	Прибутковість:
– коефіцієнт автономії; – коефіцієнт забезпеченості боргів; – фінансовий важіль.	– чистий прибуток; – рентабельність.

Система показників-індикаторів, які отримали кількісне вираження, є інструментарієм раннього інформування про небезпеку та розробки заходів щодо її попередження.

Таким чином, для забезпечення ефективного управління фінансово-економічною безпекою харчового підприємства, необхідно використовувати усі вищезазначені групи методів управлінського впливу комплексно, безперервно та оперативно. Також важливе значення повинна відігравати політика ризик-менеджменту на підприємстві задля забезпечення максимальної ефективності системи управління та досягнення фінансової стійкості й стабільності підприємства, враховуючи стан невизначеності, чинники впливу на досягнення головних цілей підприємства та його специфіку.

ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**Мініна В.О., аспірантка 1-го року навчання
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

В період жорсткої конкуренції, коли кожна країна намагається обійти іншу за рівнем розвитку своєї економічної системи, з'являється необхідність в універсальній методиці визначення, в загальному інструменті виміру. В 1934 р. американський економіст та в майбутньому Нобелівський лауреат Саймон Кузнець зробив оцінку національного доходу США за період з 1929 по 1934 рр., а з 1991 р. ВВП включають до системи національних рахунків ООН [1].

Загалом ВВП є одним з головних показників розвитку країн, індикатором, за яким можна відстежити швидкість зростання національної економіки. При цьому багато вчених не раз відмічали, що ВВП має великий ряд недоліків:

- показник не включає тіньову економіку, що особливо характерно для України;
- не відображає повною мірою покращення або погіршення якості товару;
- не враховує вплив негативних факторів (забруднення повітря і вод Світового океану, перенаселення, бідність, тощо).

На думку відомого економіста, лауреата Нобелівської премії з економіки, Джозефа Стігліца, «ВВП вже застарів», він не враховує якість життя, рівень освіченості, забруднення оточуючої середовища, зовсім не відображається в ньому і вільний час людей. Що з того, що ВВП зростає, якщо більшість громадян будуть жити гірше?

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ	
Павлов О.І.	311
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	
Самофатова В.А.	312
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ	
Дідух С.М.	314
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Крупіна С.В., Яблонська Н.В.	315
АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	317
ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобоцька Л.Л., Фрум О.Л.	319
ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.	321
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Берегова Т.А.	322
ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Мініна В.О.	324
СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ЯК ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ	
Федорова Т.С.	326
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Петков О.І.	328

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	330
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	
Свистун Т.В.	333
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО БОРОШНА	
Савченко Т.В.	335
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Шалений В.А.	336
ВПЛИВ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.	338
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О., Кривоногова І.Г.	340
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ СОНЯЧНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ УСТАНОВ	
Константинова Т.В.	341
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БЕЗВІДХОДНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА: ПАРАМЕТРИ ТА ПОКАЗНИКИ	
Андрейченко А.В., Горбаченко С.А.	342
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ	
Немченко В.В., Немченко Г.В.	344

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ	
Мардар М.Р., Памбук С.А., Лозовська Г.М.	346
КАПІТАЛЬНІ ВКЛАДЕННЯ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.	348